

1

ปัญหาและแนวทาง

ในการแก้ไขปัญหาทางการเมืองของไทยและ
อนาคตของการเมืองไทย

ประเด็นปัญหาทางการเมืองของไทย

2

- การให้ความสำคัญกับประชาธิปไตยเชิงรูปแบบมากกว่าสาระ
- การแทรกแซงทางการเมืองของทหารไทย
- การผูกขาดการบริหารราชการแผ่นดินไว้ที่ส่วนกลาง
- การฉ้อราษฎร์บังหลวง
- การพัฒนาทางเศรษฐกิจของไทย

การให้ความสำคัญกับประชาธิปไตย

เชิงรูปแบบมากกว่าสาระ

3

- คำว่าประชาธิปไตยมาจากคำว่า **Democracy** ของตะวันตก

ประชาธิปไตยแบบตะวันตก มี 2 มิติ

- มิติแรกคือ

มิติทางจุดมุ่งหมายหรือหลักการของประชาธิปไตย

- มิติที่สองคือ

มิติทางกระบวนการหรือรูปแบบของประชาธิปไตย

มิติแรก

4

- คือ มิติต่างจุดมุ่งหมายหรือหลักการของประชาธิปไตย
คือ การใช้อำนาจของประชาธิปไตยจะต้องมีจุดมุ่งหมาย
เพื่อประชาชนโดยส่วนรวม

แนวคิดนี้เรียกว่า

หลักประชาธิปไตย หรือ ประชาธิปไตยแบบเพลโต

มิติที่สอง

5

□ คือ มิติทางกระบวนการหรือรูปแบบของประชาธิปไตย คือ กระบวนการหรือขั้นตอนของการใช้อำนาจของ ประชาธิปไตยที่จะต้องให้คนจำนวนมากสามารถที่จะ เลือกให้การใช้อำนาจเป็นไปตามที่ตนต้องการ

แนวคิดนี้เรียกว่า

กระบวนการประชาธิปไตย หรือ ประชาธิปไตยแบบ อริสโตเติล

รูปแบบประชาธิปไตยของไทย

6

ประชาธิปไตยของไทยมุ่งอยู่กับรูปแบบ ซึ่งเป็นเพียงมิติหนึ่งของประชาธิปไตย คือ

- รัฐธรรมนูญ
- รัฐสภา
- พรรคการเมือง
- การเลือกตั้ง

ประชาธิปไตยของไทย มี 2 มิติ

7

□ มิติหนึ่ง เกี่ยวกับเป้าหมายหรือหลักการของประชาธิปไตย
คือ การสนองตอบต่อความต้องการหรือปัญหาของประชาชน

- มิติที่สอง เกี่ยวกับรูปแบบหรือกระบวนการของประชาธิปไตย
คือ ขั้นตอนหรือวิธีการปฏิบัติเพื่อให้หลักประกันว่าเป้าหมาย
หรือหลักการประชาธิปไตยนั้นเกิดขึ้นจริง

ประชาธิปไตยของไทย

- สาเหตุที่ประชาธิปไตยของไทยให้ความสำคัญเฉพาะกับรูปแบบหรือกระบวนการของประชาธิปไตย
- ทำให้เป้าหมายของประชาธิปไตยของไทยถูกละเลย
- ผลที่ตามมา คือ ประชาธิปไตยและการเมืองไทยตกอยู่ในสภาพไร้ทิศทาง คือ ไม่รู้ว่าจะกำลังเดินทางไปทางไหนและไปสู่จุดมุ่งหมายอะไร
- จากการที่ประชาธิปไตยของไทยยึดรูปแบบมากกว่าสาระ ทำให้การแก้ไขปัญหาที่ผ่านมาก็มีสภาพคล้ายพายุเร็วในอ่างน้ำ แก้ปัญหาซ้ำแล้วซ้ำอีกเหมือนเดิม

การแทรกแซงทางการเมืองของทหารไทย

9

- ประเทศด้อยพัฒนาและประเทศกำลังพัฒนาส่วนใหญ่ มักประสบปัญหาทางด้านเศรษฐกิจ การเมือง และสังคม
- ปัญหาทางการเมืองที่สำคัญมี 2 ประการ คือ**
- ปัญหาการสร้างเสถียรภาพให้กับคณะรัฐบาลให้มีความมั่นคง
  - ปัญหาการปลุกฝังและพัฒนาประชาธิปไตยให้เป็นวิถีชีวิตของประชาชน

การแทรกแซงทางการเมืองของทหาร

10

- การที่ประเทศด้อยพัฒนาหรือประเทศกำลังพัฒนาต้องประสบกับความยุ่งยากทั้งในด้านการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม
- สาเหตุมาจากการที่คณะทหารได้เข้ามามีบทบาททางการเมือง โดยการใช้อำนาจ และ
- ทำให้ประเทศขาดสถาบันทางการเมือง ที่จะมีบทบาทถ่วงดุลหรือคานอำนาจองค์กรทหาร

ความล้มเหลวของประชาธิปไตยของไทย

11

- เกิดจากการแทรกแซงทางการเมืองด้วยกำลังของทหารไทย ทำให้กระบวนการพัฒนารูปแบบหรือขั้นตอนของประชาธิปไตยขาดลง เช่น
- การยุบสภา
- การยกเลิกรัฐธรรมนูญ
- การงดการเลือกตั้ง
- การไม่อนุญาตให้มีพรรคการเมือง เป็นต้น

การผูกขาดการบริหารราชการแผ่นดิน ไว้ที่ส่วนกลาง

12

- ทำให้เกิดการจับกลุ่มรวมตัวของปัญหาของประเทศ
- **ทางออก**คือ รัฐต้องสร้างให้เกิดการกระจายอำนาจไปสู่ประชาชนในท้องถิ่นอย่างแท้จริงและรวดเร็ว

การฉ้อราษฎร์บังหลวง

13

- หรือการคอร์ปชั่น ได้มีอยู่ในประเทศไทยมานาน และเป็นปัญหารุนแรงปัญหาหนึ่งของการเมืองและการบริหารของไทย เช่น
- ความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ
- ความผิดเกี่ยวกับการยุติธรรมและความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม
- ถือเป็นการกระทำโดยทุจริต ตามประมวลกฎหมายอาญา ถือว่าเป็นการกระทำเพื่อแสวงหาประโยชน์ที่มิควรได้โดยชอบด้วยกฎหมายสำหรับตนเองหรือผู้อื่น

ความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ

14

- เป็นความผิดที่กระทำโดยเจ้าพนักงาน เช่น
- เบียดบังทรัพย์สินของทางราชการเป็นของตนเองหรือเป็นของผู้อื่นโดยทุจริตใช้อำนาจโดยตำแหน่งโดยมิชอบ
- เรียกรับว่าจะให้ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดแก่เจ้าพนักงานในตำแหน่งตุลาการ พนักงานอัยการ ผู้ว่าคดี หรือพนักงานสอบสวน เพื่อจูงใจให้กระทำการ/ไม่กระทำการ หรือประวิงการกระทำใดอันมิชอบด้วยหน้าที่ เป็นต้น

ความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม

15

เช่น

- พนักงานอัยการ ผู้ว่าคดี พนักงานสอบสวน กระทำการหรือไม่กระทำการอย่างใด ๆ ในตำแหน่งอันมิชอบ
- เพื่อจะช่วยเหลือบุคคลหนึ่งบุคคลใดมิให้ต้องโทษหรือรับโทษน้อยลง เป็นต้น

ในระบบการเมืองประชาธิปไตยของไทย

16

- ❑ มีการทุจริตคอร์รัปชันมาก ทำให้ส่งผลต่อการเมืองไทย โดย
- ❑ นักการเมืองใช้กระบวนการประชาธิปไตยและสถาบันทางการเมืองต่าง ๆ เช่น การเลือกตั้ง และพรรคการเมืองเพื่อแสวงหาประโยชน์ให้กับตนเองในลักษณะต่าง ๆ
- ❑ พรรคการเมืองและการเลือกตั้งอยู่ภายใต้อิทธิพลของนักการเมืองเหล่านั้น
- ❑ การเลือกตั้งจึงไม่สะท้อนความต้องการของประชาชน
- ❑ พรรคการเมืองไม่ได้ทำหน้าที่เพื่อประโยชน์ของประชาชนหรือของสาธารณะ

ในระบบการเมืองประชาธิปไตยของไทย

17

- ประชาธิปไตยและทุนนิยมเป็นระบบที่พึ่งพาอาศัยกัน จึงมีความสัมพันธ์ระหว่างนักธุรกิจกับนักการเมือง
- การคอร์รัปชันทำให้นักการเมืองคำนึงแต่ประโยชน์ของตนเอง
- ทำให้ประชาชนไม่พึงพอใจเพราะเห็นว่าการเลือกตั้งก็ดี พรรคการเมืองก็ดี
- ไม่ได้มีบทบาทเพื่อประชาชน ไม่ได้สะท้อนความต้องการของประชาชน จะเป็นการกระตุ้นให้ประชาชนหันมาใช้ความรุนแรงในการบีบบังคับรัฐบาลหรือให้ผู้นำพ้นจากตำแหน่ง แทนที่จะใช้กระบวนการตามแนวทางรัฐธรรมนูญหรือกระบวนการเลือกตั้ง

การคอร์ปชั่น

18

- มีผลลดความชอบธรรมของรัฐบาลและผู้นำทางการเมือง
- ทำให้รัฐบาลบริหารงานด้วยความยากลำบาก
- ประชาชนไม่ให้ความร่วมมือ
- รัฐบาลจำเป็นต้องใช้กำลังบังคับประชาชนมากขึ้น

ผลกระทบทางด้านสังคมของไทย

19

- การทุจริตคอร์รัปชันทำให้คุณธรรมและจริยธรรม
ผุ่ร่อนลง และ
- การกระตุ้นให้คนคำนึงแต่ประโยชน์ส่วนตัว เห็นแก่ได้
มีความโลภ มีลัทธิวัตถุนิยม
- การเคารพกฎหมายลดน้อยลง เห็นว่าใครรวย มีเงินก็จะ
ได้รับการนับหน้าถือตา โดยไม่คำนึงถึงการได้มา

การพัฒนาทางเศรษฐกิจของไทย

20

- ในภาคธุรกิจเอกชน มีความขัดแย้งระหว่างกลุ่มผู้ประกอบการสมัยใหม่ กับกลุ่มผู้ประกอบการเก่า
- **ผู้ประกอบการสมัยใหม่** ต้องการให้วัฒนธรรมทุนนิยมเสรี ประชาธิปไตยเข้าไปแทนที่วัฒนธรรมทุนนิยมอุปถัมภ์
- **กลุ่มผู้ประกอบการเก่า** ต้องการให้เป็นวัฒนธรรมอำนาจนิยมอุปถัมภ์ และมีความต้องการธำรงไว้ซึ่งวัฒนธรรมทุนนิยมอุปถัมภ์

การพัฒนาทางเศรษฐกิจของไทย

21

ในภาคประชาชน

- ❑ วัฒนธรรมประชาธิปไตยกำลังแย่งชิงอิทธิพลกับวัฒนธรรมอำนาจนิยม
- ❑ ประชาชนเกิดความหวาดระแวงที่มีต่อระบบทุนนิยม
- ❑ ทำให้วัฒนธรรมประชาธิปไตยไม่สามารถผนวกเข้ากับวัฒนธรรมทุนนิยมจนเป็นเนื้อเดียวกันได้

ปัญหาที่สำคัญของการเมืองไทย

22

- ❑ การขาดความมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน
- ❑ ปัญหาเกี่ยวกับรัฐธรรมนูญ
- ❑ การผูกขาดทางการเมืองของชนชั้นนำ
- ❑ การขาดผู้นำที่ดี
- ❑ ปัญหาเกี่ยวกับการเลือกตั้ง
- ❑ การขาดแคลนปัญญาชน
- ❑ การก่อกองร้ายของพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทยและกลุ่มแบ่งแยกดินแดน
- ❑ ปัญหาและอุปสรรคที่มาจากปัจจัยภายนอกประเทศ

แนวทางในการแก้ไขปัญหาทางการเมืองของไทย

23

- ❑ การพัฒนาทางเศรษฐกิจ
- ❑ การปฏิรูปการเมือง
- ❑ การปฏิรูประบบกลไกประจำ
- ❑ การปฏิรูประบบการกระจายอำนาจ
- ❑ สภาพปัญหาระหว่างกองทัพกับการเมือง
- ❑ การควบคุมการใช้อำนาจขององค์กรและเจ้าหน้าที่ของรัฐ
- ❑ การนำแนวความคิดประชาธิปไตยมาใช้ให้เกิดประโยชน์
- ❑ การให้ประชาชนมีสิทธิเสรีภาพในทุก ๆ ด้าน
- ❑ การส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการพัฒนาตลาดการเมืองไทย

แนวทางในการแก้ไขปัญหาทางการเมืองของไทย

24

- ❑ การให้ความสำคัญ สนับสนุน และส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในระบบการปกครอง
- ❑ การปรับปรุงระบบการจัดการศึกษา
- ❑ การร่วมกันผลักดันให้มีการนำเอาแผนพัฒนาการเมืองมาใช้ให้เกิดประโยชน์อย่างเป็นรูปธรรม
- ❑ การกำหนดนโยบายหรือการบริหารของรัฐบาลและผู้บริหารในระดับต่าง ๆ ในเรื่องสิ่งแวดล้อม และสภาพทางนิเวศวิทยา

อนาคตของการเมืองไทย

การเมืองไทย

26

- เป็นการเมืองที่ขาดวัฒนธรรมทางอำนาจ
- นักการเมืองจึงไม่มีหลักการ ไม่มีจิตสำนึกที่สูงส่งพอที่จะควบคุมพฤติกรรมทางอำนาจ
- ทำให้การเมืองไม่สามารถจะปฏิรูปตนเองจากภายในได้
- จะต้องมีการกดดันจากภายนอก โดยเฉพาะสื่อมวลชน องค์กรเอกชน และประชาชนมากขึ้น

อนาคตของการเมืองไทย

27

- การเมืองไทยทำให้เกิดสัมพันธภาพระหว่างกลุ่มธุรกิจ-ข้าราชการ-นักการเมือง
- โดยนักการเมืองกลายเป็นหัวหน้าใหญ่แทนที่จะเป็นข้าราชการ
- กลุ่มธุรกิจกำลังช่วยนักการเมืองจัดความสัมพันธ์ใหม่กับข้าราชการ
- กลุ่มธุรกิจบางกลุ่มกำลังเข้าเป็นผู้ร่วมทุนกับแกนอำนาจพรรคการเมืองแต่ละพรรค รวมทั้งได้พัฒนาบทบาทของตนเองเข้าเป็นนักการเมืองโดยตรงด้วย

อนาคตของการเมืองไทย

28

- การเมืองไทยมีกลุ่มหลายกลุ่มทางการเมือง
- แต่ละกลุ่มไม่สามารถคงอำนาจอยู่ได้ในระยะยาวก็ต้องสลายไป
- การพัฒนาของกลุ่มหรือกลุ่มอำนาจในระบบการเมืองปัจจุบันมีแนวโน้มที่จะคงตัวและผนึกกำลังได้ในระยะยาวควบคู่ไปกับลักษณะของระบบการเลือกตั้ง ระบบพรรคการเมือง และระบบสภาผู้แทนราษฎรอย่างที่เป็นอย่างอยู่ในปัจจุบัน
- การเมืองไทยจะสามารถควบคุมระบบราชการได้และสามารถผนวกอำนาจทางธุรกิจเข้ามาไว้ให้เป็นส่วนเอื้อประโยชน์ต่อพรรคการเมืองได้

อนาคตของการเมืองไทย

29

- การเมืองไทยจะเกิดการกระจายอำนาจมากยิ่งขึ้น
- มีการขยายตัวของชุมชนเมืองไปยังจังหวัดต่าง ๆ ทั่วประเทศ
- มีการปรับโครงสร้างทางเศรษฐกิจและการขยายตัวในด้านการศึกษา ทำให้เกิดการขยายตัวของกลุ่มผลประโยชน์ในจังหวัดต่าง ๆ ที่มีระดับความรู้และการรับรู้ถึงปัญหาสูงขึ้น

อนาคตของการเมืองไทย

- การขยายตัวของ การสื่อสาร สื่อมวลชน และเทคโนโลยีสารสนเทศ มีการเพิ่มระดับความรู้ถึงปัญหาและความแตกต่างกันระหว่างคนในเมืองกับคนในต่างจังหวัด
- การรับรู้ทางการเมือง ทำให้เกิดการเรียกร้องต่อส่วนกลางหรือรัฐบาลเพื่อให้มีการแก้ไขความแตกต่างระหว่างเมืองหลวง และต่างจังหวัดหรือความล้าหลังในการพัฒนาที่ไม่เท่าเทียมกันของจังหวัดต่าง ๆ

ระบบการเลือกตั้ง

- การเมืองไทยในระบบเลือกตั้งแบบปัจจุบัน จัดเป็นเทคโนโลยีทางสังคมของเหล่านักเลือกตั้งที่มีประสบการณ์และทักษะ
- ทำให้คนหน้าใหม่ต้องอยู่ในสภาวะพึ่งพาทักษะทางการเมืองของนักเลือกตั้ง
- ฐานของการขึ้นสู่อำนาจและการรักษาอำนาจการเมืองไทยจะมีลักษณะภูมิภาคนิยมมากขึ้น

การปรับโครงสร้างทางการเมืองไทย

32

- การปรับโครงสร้างทางการเมืองไทย การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคมในลักษณะที่เกิดการขยายตัวของกลุ่มผลประโยชน์และชนชั้นกลางอันสร้างความหลากหลายและเกิดการถ่วงดุลอำนาจในสังคมที่เป็นโครงสร้างเบื้องล่าง ย่อมจะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางการเมืองที่เป็นโครงสร้างเบื้องบน
- โครงสร้างทางการเมืองไทยที่มีลักษณะเป็นการครอบงำของกลุ่มผลประโยชน์เดียว คือ ข้าราชการที่เรียกว่า อำมาตยาธิปไตย จะปรับเปลี่ยนเป็นโครงสร้างแห่งการถ่วงดุลอำนาจของผลประโยชน์อันหลากหลายที่เรียกว่า ประชาธิปไตยพหุนิยม

ระบบเศรษฐกิจโลก

33

- ระบบเศรษฐกิจโลกที่มีความซับซ้อนและเกี่ยวพันกับสังคม เศรษฐกิจ และการเมืองไทยมากขึ้น
- นโยบายหรือแผนพัฒนาประเทศที่เคยใช้อยู่ไม่สามารถนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- จะต้องหาวิธีการปฏิบัติงานหลากหลายรูปแบบมาจัดการกับการเปลี่ยนแปลงของระบบเศรษฐกิจโลกให้มีประสิทธิภาพ

รัฐสภาไทย

34

- ❑ บทบาทของรัฐสภาไทยยังจำกัดในกระบวนการนิติบัญญัติ เหมือนกับรัฐสภาภายใต้รัฐธรรมนูญฉบับก่อน ๆ
- ❑ อาจมีการแย่งชิงตำแหน่ง
- ❑ การซื้อขายเสียง
- ❑ การต่อรองผลประโยชน์
- ❑ บางครั้งการประชุมของสภาอาจจะไม่ราบรื่น
- ❑ บางครั้งอาจมีสภาพจลาจลในสภาก็เป็นไปได้

- รัฐบาลที่มาจากการเลือกตั้งอาจจะดำเนินนโยบายไปในทางการเน้นสร้างคะแนนนิยมทางการเมือง
- โดยหวังคะแนนเสียงสูงสุดในการเลือกตั้งครั้งต่อไป
- จะดำเนินนโยบายเพื่อเอื้อกลุ่มผลประโยชน์ที่มีฐานเศรษฐกิจ และ
- เพื่อเอื้อประโยชน์เขตการเลือกตั้งที่เป็นฐานที่มั่นคงทางการเมืองของแต่ละพรรค

ประชาชน

36

- ❑ คาดว่าการซื้อสิทธิขายเสียงยังคงจะมีต่อไป และมีอาจจัดให้หมดไปได้
- ❑ การนอนหลับทับสิทธิ์ยังคงมีอยู่
- ❑ มีการถูกตัดสิทธิ์ทางการเมืองอยู่เรื่อย ๆ
- ❑ มีการรับรู้ทางการเมืองมากขึ้นทั้งในกรุงเทพและต่างจังหวัด
- ❑ มีการเรียกร้องถึงความยุติธรรม และประชาธิปไตยมากขึ้น
- ❑ มีการติดต่อสื่อสารและรับรู้ข่าวสารมากขึ้น
- ❑ อาจถูกจัดตั้งไปปฏิบัติการทางการเมือง

นักการเมือง

37

- ❑ นักการเมืองของไทยมีการย้ายพรรคบ่อย ๆ อยู่ต่อไป
- ❑ จะมีการสืบทอดมรดกทางการเมืองตามสายโลหิต หรือในกลุ่มเครือญาติอย่างเด่นชัด
- ❑ ตระกูลนักการเมืองที่มีฐานการเมืองท้องถิ่นจะปรากฏให้เห็นมากขึ้น
- ❑ การแย่งชิงตำแหน่งทางการเมืองจะมีความเข้มข้นมากขึ้น

พรรคการเมือง

38

- พรรคการเมืองของไทยจะเลือกหนทางในการเจริญเติบโตจากภายนอก และ จะเป็นการปิดเส้นทาง การเติบโตของพรรคการเมืองที่อาศัยอุดมการณ์
- เช่น การซื้อนักการเมืองที่มีศักยภาพที่จะชนะการเลือกตั้ง โดยอาจจ่ายด้วยเงินหรือตำแหน่งทางการเมือง รวมทั้งสิทธิประโยชน์ด้านอื่น ๆ
- พรรคการเมืองที่มีขนาดใหญ่ ๆ จะมีแนวโน้มที่จะเป็นปรปักษ์ซึ่งกันและกัน เนื่องจากต่างก็มีการแย่งชิงการนำในการจัดตั้งรัฐบาล

การปฏิวัติเขียว

- จะเกิดการปฏิวัติเขียวขึ้นมาในสังคมไทย คือ
- มีการพัฒนาหรือการเปิดกว้างสู่การเข้าร่วมของบุคคล(รากหญ้า) ที่มีความรู้และมีระดับการรับรู้ทางการเมืองสูงขึ้น
- ทำให้บุคคลเหล่านี้ย่อมตระหนักถึงความผูกพันระหว่างตนเองกับท้องถิ่นที่ได้เติบโต
- มีความหวังแทนในทรัพยากรธรรมชาติท้องถิ่นและตระหนักถึงปัญหาของการที่ทรัพยากรท้องถิ่นถูกทำลาย
- การรับรู้ทางการเมืองที่ขยายตัวมากขึ้นประกอบกับความผูกพันระหว่างรากหญ้างกับท้องถิ่น ซึ่งนำไปสู่การขยายตัวของกระแสอนุรักษ์ธรรมชาติหรือเรียกว่า การปฏิบัติเขียว